49ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 2101 ԻՋՄԻՐ 23 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1919 ԿԻՐԱԿԻ

ՏՆՕՐԷՆ - ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
Հ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՏԱՐԻՆ 500 ՂՐՇ.
ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 250 »
ԵՒԱՅՍԵԱՅ 150 »

Ձայնաբորդագրութիւնք կ'սկսին ամեն ամսոյ 1 ին և 15 ին

100 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ - Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Fondateur
M. Mamourian

Directeur - Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN

"ARÉVÉLIAN MAMOUL"
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN

100 ՓԱՐԱ

ԽՆԴԻՐՆԵՐ ՉՍՏԵՂԾԵՆՔ

Ազգին ներկայ ծով կարիքներուն և պահերուն մէջ, որքա՜ն անպատշաճ և միանգամայն ապաժամ պիտի ըլլայ իզմիրի մէջ նոր խնդիրով մը զբաղիլը։

Հազարումէկ պահանջումներու գոհացում տալու միջոցներուն վրայ խորհելու տեղ, ինչո՞ւ նոր խնդիրներ ստեղծել, անըմբռնելի կ'դառնայ մեզի համար։

Գոյութ առաջարկուած որքերն դեռ չզրկուեցան և գեռարիեթ հասած ներուն մեծագոյն մասը դեռ չտեղաւորուեցաւ։ Կարտած մեծ հանգանակութեան գանձումներն դեռ չլրացան։ Նոր հանգանակութիւն մը ընելու համար, հասած կոչերն անպատասխանի մնալու դատապարտուեցան։ Առաջնորդարանի մէջ դիւանական փոփոխութիւններ ընելու առաջարկն դեռ անգործադրելի կ'մնայ։ Տարագրեալներու մօտ գտնուած որքերն դեռ փոդոցները կ'դեգերին։ Տարագրելոց տեղաւորման գործն չատ անկատար կերպով կ'գործադրուի՝ տեղի պակասութեան պատճառաւ։ Նոր չէնքեր գտնելու անկարելիութեան առջև անճարկած կ'մնանք, ազգ. հաստատութիւններն դեռ իրենց բնականոն վիճակին չվերադարձան, այս և ասոնց նման անհատնում գործեր կան և ամեն օր նորեր կ'ծնին, փոխանակ այս ամենուն վրայ հարկ տեսնուած տնօրէնութիւններն ընելու, երբ կ'ելնենք նոր հարցեր յուզելու, նոր խնդիրներ ստեղծելու, կը նշանակէ թէ՝ կացութեան իրազեկ չենք և իրազեկ ըլլալու ընդունակութենէն մղոններով հեռու։

Հայոց ճակատագրի որոշման պարագան ևս պէտք չէ առանց նկատողութեան թողուլ, այդ հարցն ևս մեծ առնչութիւն ունի ամեն կողմ գտնուած հայերու ապագային հետ, այդ ևս կարևոր է իմաի ունենալ և պէտք է ըսենք, թէ՝ ներկայ վիճակն չկրնար այսպէս երկար քշել և վերջապէս հզրակացութեան մը պիտի յանգի Հայկական խնդիրն, որով նոր պահանջներ, նոր տնօրէնութիւններ, նոր կարգեր պիտի ստեղծուին և ցիր ու ցան հայութեան համար նոր ապարէչներ պիտի բացուին գործելու և աջակցելու, դէպի երկիր գաղթելու, որով լաւագոյն ոյժերն անոր յառկացնելու անմիջական պահանջքի մը առջև պիտի գտնուինք։

Դժգոհութի՞ւն մը, գանգա՞տ մը, որևէ ստիպողական պահանջ մը կը ներկայանա՞յ իզմիրցւոց առջև ձեռնարկելու համար առաջնորդական ընտրութեան։

Ոչչափ որ գիտենք և մօտէն կ'ջանանք իրազեկ ըլլալ, այժմու Տեղապահի մասին որևէ դժգոհութիւն մը կամ գանգատ մը դեռ այժմ չկայ, մանաւանդ որ Ն. Սրբազնութեան վարած գործն, իզմիրի նման դժուարահաճ թեմի մը համար, կարծուածէն չատ աւելի ծանր է, նկատի ունենալով որ Տ. Ցովհան Ծ. վ.ի առաջին պաշտօնավարութիւնն է և իզմիրցիներու խստապահանջութիւն ունենալ երբէք ներելի չպիտի ըլլար։

Հետևաբար երբ դժգոհութիւն մը չկայ որևէ կողմէ, ի՞նչ հարկ առաջնորդական ընտրութիւն ձեռնարկել, նոր խնդիրներ յուզել, նոր պայքարներ ստեղծել, երբ Տեղապահ մը լիուլի կրնայ կատարել այդ պաշտօնն և անուններ փ փոխութիւն մը չկրնար երբէք ամենափոքր որևէ ազգնցութիւն մը ընել օրուան կացութեան և գործերու այժմու ընթացքին վրայ։

Մենք չենք կարծեր որ Տեղապահ Հայրը համակարծիք ըլլայ իզմիրի մէջ առաջնորդական պաղպտիրին։ Իզմիր առանց առաջնորդի կ'քալէ այժմ և կրնայ քալել երկար ժամանակ։ Նոյն իսկ մինչև Հայկական խնդրոյն վերջնական հանգամանք մը ստանալն, լաւագոյն պիտի ըլլար առաջնորդական ընտրութեան չձեռնարկել, որպէսզի տեղւոյս առաջնորդ ընտրուելիք եկեղեցականն ազատ ըլլար երկրին մէջ լաւագոյն ասպարէզի մը կապուելու, ասոնիկ Հայաստանի համար կարող և գործունեայ ոյժերու պէտքն ամեն ժամանակ աւելի այդ փափուկ վայրկեաններուն զգալի պիտի դառնայ։

Եւ որքա՞ն տգեղ երևոյթ մը պիտի պատկերացնէինք, մենք իզմիրցիքս, երբ ազգին ահաւոր կարիքներուն առջև սառն ու անտարբեր ձևանալով, մեր ներքին անկարևոր մէկ խնդրով եղնիկ զբաղիլ և առաջնորդական պայքար մը ստեղծէինք, որ իր հետ պիտի բերէր նաև կարգ մը անհաճոյ դէպքեր և հետևանքն պիտի ըլլար ժողովուրդին մէջ, բարեկեցիկ դասակարգին մէջ, ուսնեւոր հատուածներուն մէջ թեր ու դէմ բաժանումներ, մեկնաւացումներ, չէզոքացումներ, ազգային գործերէ ուծացումներ։

Մենք այժմէն կ'զգացնենք ինչ որ կրնայ պատահիլ և հաւանական է որ պատահի իզմիրի վրայ ընտրելիք եկեղեցականն իբրև առաջնորդ բնակնաթար պիտի փափաքի որ բոլոր ժողովուրդին կամքովը ու փափաքովը ընտրուի՝ ներկայ պայմաններուն մէջ չատ կանխահաս պիտի ըլլար այդ օրինակ ընտրութիւն մը, իսկ ընդհակառակն՝ երբ իրաց ներկայ վիճակով չարունակուին ընթանալ ազգային գործերն, որևէ պառակտում մը յառաջ չպիտի կրնար գալ և ինչպես այժմ, ամեն ոք քիչ թէ չատ իր աջակցութիւնն պիտի բերեր ի սպաս դնել Տեղապահ Հօր։

Իսկ եթէ կարևորութիւն չպիտի տրուի այս կարգ մը չատ կարևոր և չատ փափուկ նկատումներուն և երեսփոխանական ժողովն ևս պիտի ունենայ ա՜հապարանք մը կատարելու առաջնորդական ընտրութիւնն՝ կեդրոնէն խառն ժողովոյ կողմէ խնդրուած առաջնորդական ընտրելեաց ցանկին վրայ կամ անորմէ անկախաբար կեդրոնացնելով իր քուէներն, մեծ սխալ մը պիտի գործէ և անդառնանելի անելի մը առջև պիտի գտնուի յետոյ, ստեղծելով այնպիսի վիճակ մը որու հետևանքները պիտի կրէ ազգը։

Սակայն Գաւառ. ժողովոյ անդամներն կ'յուսանք որ պիտի ունենան պէտք եղած հեռատեսութիւնն և մանաւանդ կ'կատարեալ որ ժողովներն ու ժողովուրդն որ և է կարևոր գանգատ մը չունին Տեղապահ հօր մասին, պիտի առաջարկէ ներկայ վիճակն անխախտ պահել և չարունակել տիրող դրութեամբ վարել ապագային վարչական մեքենան։

Ուրիշ պարագայ մըն ալ իմաի ունենալ լաւ պիտի ըլլար։ Պատրիարքարանն գործօն ու կարող ոյժերու պէտք առնէն ժամանակէ աւելի զգալով, անշուշտ չսխալիմ փափաքի որ այդ ոյժերէն մին իզմիրցւոց հետ որոշ պայմաններու տակ կապուած մնայ, խորհելով որ վազը միւս օր հայրենիքի մէջ ներկայացող մեկէ աւելի պահանջքներու գոհացում տալու համար. անոնք պէտք չէ որ կապուած ըլլան, այլ պատրիարքարանի իրաւասութեան ենթակայ մընան, հարկն ներկայացած վայրկեանին տրամադրելի ըլլալու համար։

Եւ այս կարևոր պարագան նկատի պէտք է առնեն ճչմարտապէս ազգասէր ու անձնուէր հովիւներ և իրենց ճակատագիրն փոփոխելու չեն որ և է վայրի մը վրայ կեդրոնացնելու և անոր հետ կապելու։

Ո՛չ միայն այդ հովիւներուն այլ միւսնոյն ժամանակ իզմիրցւոց և մասնաւանդ պաշտօնական մարմիններու պարտականութիւնն է եռասէր չըլլալ և նկատողութեան առնել թէ՝ իզմիր երբ Տեղապահով մը չատ լաւ կ'ընթանայ, առաջնորդի մը պերճանքէն կրնայ զրկել ինքզինքն, որպէսզի չատ աւելի կարեւոր, չատ աւելի էական ու ստիպողական հարկի մը առջև երբ կ'գտնուին ներքին գաւառներն, տրամադրելի եկեղեցականներ գտնուին պատրիարքարանի թեւին տակ։

Վերջապէս մէկ խօսքով այժմու ճգնաժամային վիճակին մէջ, ահաւոր սխալ մը և աններելի հաշուոլութիւն մը պիտի ըլլար մեր ներկայ վիճակին մէջ փոփոխութիւն մը ներմուծել երբ որեւէ ստիպողական պատճառ մը չկայ և մանաւանդ որ իրաց ներկայ ընթացքէն որ և է գանգատ մը լսելի չըլլար։

Մենք պարտ կ'զգանք զգուշնել առաջնորդական ընտրութեան մը անպատեհութիւններուն ու անյարմարութիւններն. Տեղապահ հայրէն որ և է դժգոհութիւն մը չկայտնուին և ընտրութեան մը պարագային՝ ապագայ հետեւելիք անպատեհութիւններուն, ազատ են ժողովներն տարբեր խորհելու և գործելու, ապագան ցոյց կուտայ թէ որոնք սխալած են։

Հ. Մ.

ՔԱՅԵԼՈՓՆ ՄԷՋ

Մօրկէնթաուի յիշատակներով դեռ նոր կ'սկսի հետաքրքրուիլ թուրք մամուլն ի թուրք թերթ մը սկսած է հրատարակել այդ յիշատակները։

Իսկ «Թասվիր» այդ յիշատակներու հզգինակն իբրև թշնամի մը ցոյց կուտայ թուրքերուն, անոր ըսածներն թշնամական, տեսութիւններն հրեշտ գին իթթիհատի պարագլուխներուն հետ՝ ստոյգ, և վերջապէս կը ցուցի որ Մօրկէնթաու իսօքն անգամ չըներ խալումներու գոմիթէներու կողմէ գոհր տուած ըլլալն և թշնամական կ'նկատէ Ամերիկան դեսպանին յիշատակներն, որոնց չհաւատար կամ հաւատալ չուզեր, որովհետեւ իր դործին չյարմարիր։

Հապար անգամ ըսուածներն գարձեալ կրկնել ձանձրալի սկսած է դառնալ, բայց սկսայ մարդ կ'ստիպուի, անդրադառնալ ատ նկարերուն վրայ, վրան բաց անհերհուութիւններու տոկալ չկրնալով։

Զինադադարէն յետոյ առհասարակ բոլոր թուրք թերթերը սկսան անէծք տնեն թափել իթթիհատի գլխուն և իրաւունք տալ հայերուն, այս կէտը կարելի չէ մոռնալ։ Ասկա սկսան անուշ լեզու մը գործածել մեզի նկատմամբ և մեզի սիրաշահելու համար ամեն կարելի միջոցներ ի գործ դնել։

Իրենց իրաւունքին մէջ էին մարդիկ և անցեալին փորձառական դասեր առած ըլլալով միևնոյն թաքթիքին կ'հետևէին, այսինքն եղածը եղած է, մենք դարձեալ եղբայր ենք, մոռնանք անցեալն և ապագայի մասին ձեռք ձեռքի տանք։ Եւ այսպէս չէ՞ր եղած անցեալին մէջ, ջարդուած, կողոպտուած, թալանուած, բռնարարուած էինք և դարձեալ անոնց մօտեցած, ամէն բան մոռցած և ձեռք կարկառած, հեռու չերթանք Ատանայի վերջին դէպքը ձեզի ապացոյց...։

Այս հիման վրայ ուրեմն անոնք ամեն տեսակ փաղաքշական խօսքերով չանացին որսալ, երբ տեսան թէ՝ այս անգամ խնդիրն չատ լուրջ է և հայերն որևէ կերպով մը չպիտի զիջանին իրենց ոչ թէ մօտենալ, այլ նոյն իսկ մօտէն անցնիլ, քաղաքականութիւնն փոխեցին և մէջտեղ գըլուտրեցին հայերու ջարդերն իսլամ աորբին դէմ։

Ակնքան կրկնեցին ու կրկնեցին, որ վերջապէս սկսան իրենք ալ հաւատալ, իսկ իրենց յաւիտենապէս տգէտ մնալու նախատահմանուած դասակարգը կլլեց ու մարսեց։

Երբ ինքնախաբութեան այս նպաստին բռնուած են, բնականաբար Մօրկէնթաուի յիշատակներէն չպիտի սխալին և ըստ իթթիհատականներէ իրենց ժառանգ մնացած դրութեան, պիտի հերքեն թշնամական, սըտայող, առասպելական անուանելով։

Օձին պոչը երբոր կոարեն կ'սկսի ինքն իր վրայ գալարուիլ, ահա ճիշդ այս տպաւորութիւնն սկսած են ընել կարգ մը թուրք չովէն և իթթիհատի ձագ թերթերու գրածներն, որոնք ամօթի, ճչմարտութեան արդարութեան վրայ տարբական գաղափար մը իսկ չունին ու կ'գալարուին կ'գալարուին անզօր ու անօգուտ ճիգերով։

Թողունք զանոնք իրենց գալարումներուն մէջ և գարձնենք մեր ակնարկն յաղթականներուն վրայ, անոնք կարօտ չեն մեր պաշտպանողականներուն, անոնք ունին դիտակցութիւնն, ունին արդարադատութիւնն, ունին լիուլի տեղեկութիւն գէպքերու իրականութեան վրայ և նոյնիսկ ներկայ բոպէիս ականատես կ'ըլլան թուրքին մտայնութեան ու գործելակերպին։

Յաղթականներն մեզմէ աւելի լաւ կռահած են այսօր, որ իթթիհատի արբանեակներն կարծուածին հակառակ սակաւաթիւ չեն և սկսած են գլուխ ցցել տարբեր գիմակներով ու տարբեր գունափոխութիւններով։

Ասոնք ամենն ալ գիտեն, իսկ բնութիւնն չեն կրնար և այդ կարողութիւն չունին ըմբռնելու որ կատարկերգութիւն վերջացած է և պղերգութիւնն է որ պիտի յաջորդէ։

Կար ժամանակ մը որ պղերգուներն մենք լլալ գտած պատրաստած էինք և կատակերգութիւնն իրենց մանագիտութիւնն էր...։ Բայց չէ՞ որ դերերն վերջապէս պիտի փոխուէին, ահա այս կէտն է որ չեն կրնար ըմբռնել...։

ԵՍ

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐԷՍ

ԳԵՂԵՑԻԿ ՆԵՐԴԱՇՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ընկերային ամեն հոսանք իր մէկ փոքր ներկայացուցիչն ու ի նպաստ այս մտաւորականներու կամ աւելի ճիշդ է ըսել մտաւորականութիւնն ներշնչողներու այդ գողտրիկ հոլվն մէջ։

Ռամկավարնու ծայրայեղ ընդերվռականը, ազգայնականն ու բօշմօքօլտը, ազատականն ու պատականողականը, կրօնամոլն ու անկրօնը, հազուագիւտ դիպուածով մը լսենք թէ քանաւոր կարգադրութեամբ մը, այդպէս մէկտեղուած են միակ գաղափարի մը իրագործմանը համար։ կեանքիս մէջ առաջին անգամն է որ վկայ կ'ըլլամ «ես»երու այս ասոհման ըստորադասման, հաւասարական նուիրական գործի մը, և ճշմարիտ միութեան մը որ իրարու զօդած է ազգի ազգի նկարագիրներ խայտաղէտ հոգիներ և անոնցմէ ձուլած միակոդմը—«Լոյս»ի փաղանգին հոգին։

Ի՞նչ փոյթ երբ այսօր համեստութիւններ չվիրաւորելու մտահոգութեամբ մը, զանց կ'առնեմ արտայայտել «Ցուշատետրս» իրազուտիւններ պատմող քանի մը տողեր, վերապահելով զանոնք գաղտնապահ մտերիմներու։ Սակայն և այնպէստներկայիս կրնամ յայտնել թէ փոքաւատպէս հաստատեցի հայ տարբերու մէջ յարումի ուժի մը բաւական հզօր գոյութիւնը։

Կարևորը ճանչնալն ու իրագործելն է այդ ուժին ծնունդին ու վարագայման պայմաններու։

Մօտ տարիէ մը ի վեր հակառակ հաւարակ մահկանացուներու յատուկ գժտութիւններուն երկպառակութեանց փոքրիկփաղանգը կընայ միչտանքակտ և անխորտակելիութեամբ քանի տեսակ և լեցի այդ սովորական մահկանացուներուն իրարու դէմ մրցկօրէն գայլանալնին և գիրար ծանրօրէն նախատելնին։

Բայց երբ վէճն ու նախատի քը կ'անցնէին ամեն սահման, երբ այն իսկ լեզուները և չրթները կը լռէին գործելու կարգը տալով կռուի ելլուն և գինուած բռունցքներուն, Նուիրական Գաղափարը, որուն անունով երգուեր էին, կը ցցուէր իրենց դէմ. և ահա բարձրացող ձեռքերը վար կ'իջնային թուլցած մատներով, փոթորիկը կը իսկոյն կ'անհետէր առանց պայթելու և ահաւոր գիրկընդխառնումի մը փոխան, կը տեսնէի սիրուն ու փառուկ ալջագորում մը, զղջումի չերմ ղպացումներով գեղեցկացած։ Ու պահ մը վերջ մոռնալով բոլորովին մօտ անցեալը նոյն նուիրումով կը փարէին պաշտելի Գաղափարին։

Սրէկ իրիկուն առիթը ունեցայ ներկայ գտնուելու անոնց մէկ հաւաքոյթին։ Մտերմական խրախճանք մըն էր գործունեայ կեանքի մը մրոայլութիւնը բառեխառնելու կոչուած։ Սովորական խրախճանքներու գոհհունէութիւնէն բոլորովին մերկացած ուրախութեան այս պոռթկումը կ'սկսէր խորհրդաւոր «Հայր Մեր»ով մը որուն կը յաջորդէին «Սուրբ Աստուած»ը «Տէր կեցո զոս ըզՀայսդ» Աստոյ կոչգային կարգաւ հայրենի գեղջուկ երգերը իրենց տխուր և ուրախ չեշտերով փոխն ի փոխ։

Գինիի առաջին բաժակները պարպուելէ վերջ նախագահը կը խնդրէ հերթ վայրկեանի լուռ խորհրդածութիւն մը «իրենց գործին նուիրականութեան» համար, ապա վերջ ներկաներէն մին իր բաւական գրաւիչ ձայնով կ'երգէ «Իմ հայրենիք դիս կը կանչէ»։ Նախագահը կրկին կը խնդրէ լուռ խորհրդածութիւն մը «Հայրենիքի Ազատագրման»ը համար։ Երբ խորհրդածութիւնը կը լրանայ ամենուն փափաքին վրայ նախագահը խօսք կ'առնէ և մօտաւորապէս հետեւեալ պազտիարները կը յայտնէ։

— Երբ կը խորհիմ թէ ինչ պիտի ընայ նման մէկ վազը այս իրիկուան մեր խնդութեանէն, չեմ գտներ աւելի զօրաւոր բան մը արտայայտելու համար այդ անձանօթը քան «յիշատակ» բառը։ Յիշատակ մը սակայն, որ առ վարկան յիշատակներէն այլապէս գողտր է ու սխրալի, անով որ անիկա աւանդապահը պիտի ըլլայ առաքինազարդ սիրոյ և միութեան մը։ Այսօր չեմ կրնար ըսել թէ մեզմէ իւրաքանչիւրը ունի միևնոյն տեսակէտները, միևնոյն աշխարհայեացքները, կամ քի, աշխարհի, տիեզերքի և ընկերային կարգերու ևլն. մասին միևնոյն ըմբռնումները. բայց մենք ամենքս ալ ունինք միևնոյն գաղափարականը։

Մեզմէ իւրաքանչիւրին մէջ կայ հաւատալիքներու և խմորումներու մեծ տարբերութիւններ, բայց այդ խոշոր տարբերութիւններուն և այլասերման նկարագրի երեսն մէջ կը տեսնեմ ներդաշնակութիւն մը, որ ծնած է հասարակաց Գաղափարէ մը. բանաւոր և ազատ էակներու յատուկ Պարտականութեան Գաղափարէն։ Վազը երբ քիչ մ'առելի բարդանայ մեր հասարակական կեանքը, նոր կարգերու և հաստատութեանց հիմնարկումովը, այդ տարբերութիւնները աւելի պիտի մեծնան, սակայն, եթէ այսօրուան պէս կարենանք ստեղծել ներդաշնակութիւն մը այդ տարբերութիւններուն մէջ, ան ալ անհամեմատօրէն պզտիկ պիտի ըլլայ վազը մեզմէ իւրաքանչիւրը պիտի ունենայ իր ուղանձինն կռոքը, բայց տատուածնիրու այդ հաւաքածոյին մէջ մերթ իր գերակշիռ դիրքը պիտի պահէ Այն, զոր այսօր կը գտանինք մեր հասարակաց աստուածը Հայրենիքը, որուն սխրալի երգը լսեցիք հիմա, սուրբ յուզումներով։ Այսօր կը խօսիմ ձեզի ոչ թէ իբր պարզ տեսարան մը այլ գործնապաշտ մը որ ամենէն աւելի մօտէն տեսած չոչափելի իրականութիւնը։ Մտղթելով, որ մեր սրտերը միևնոյն այնքան հարազատ, որքան այսօր նոյն յոյզերով ուռկընդրկել կարենալու համար «Հայրենիքի երգը» որ պիտի ստեղծէ Գեղեցիկ Ներդաշնակութիւնը, ապագայի լոյս օրերու յոյսերով ես կը պարպեմ բաժակս»։

Անկարելի է նկարագրել խանդավառութիւնը և անխառն երջանկութիւնը որ կը լեցնէին այդ չերմ մթնոլորտը։

Անմոռանալի յիշատակ պիտ խնամով պահեցի «Ցուշատետր»իս մէջ,

Տ. ԹՈՐԳՈՄ

ՀՐԱՒԷՐ

Հայ կարմիր Խաչի վարչութիւնը կը հրաւիրէ Իզմիրի Գօլտէլիօի և կէօզթէփէի բոլոր անդամուհիները քուէարկելու նոր դիւանի ընտրութիւնը Ժողովը տեղի պիտի ունենայ այսօր Նոյ. 23ին (կ. ա.) ժամը 4.30ին Հրափիմեանի սրահին մէջ։

Ընտրութիւնը պիտի կատարուի Տեղապահ Հօր նախագահութեամբ։

Ի դիմաց կ. Խաչի

Առենապետուհի Ս. Տ. ԲԱՐԹՈՂ

Առենադպրուհի Թ. ՋԱՔՐԵԱՆ

ԹՈՒՐՔ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԻՒԸ

Ֆրանսայի և Մեծն Բրիտանիոյ մի չև կնքուած համաձայնութիւնը Թուրքիոյ արջին չը ըլլ, կը պարունակէ նաև Օսմ. Սահմանադրութեան վերջին ոչ ոչ մը։ Այս հիմնական օրէնքը, իր ծնունդի օրէն ի վեր, այնքան փոփոխութիւններ կրած է որ—մատանեաղոտ պատերազմին չը ջնջին — հարց կը նկ կայանայ թէ վերջին ոչ ոչ հետ ո՞ր բնագիրը պիտի ընդունի Օսմ. Սահմանադրութիւնը կը նմանի Տախտակ թագուհին հագուստին, այնքան չը ջնած, կրկին չը ջնած, հագուստը չ իտակի գարձուցած իր ներկայ գրութեամբը։ Եւ Թուրք կառավարութիւնը նոյնիսկ կը դժուարանայ ներկայացնելու իր Սահմանադրութեան իսկական մէկ պատճէնը, որ ներկայիս կամ գինադադարէն ի վեր կը պործադրուի։

Օսմանեան առաջին սահմանադրութիւնը 1876 Դեկ. 22ին հրատարակուեցաւ Ապտիւլ Համիտի օրով, որ չնչին պայն քանի մը ամիս վերջ։

Այս հրատարակութիւնը կը զուգադիպէր Պոլսոյ մէջ գումարուած եւրոպական համաժողովի մը որ պիտի զբաղէր Թուրքիոյ ճակատագրով։ Այս չը ջնին Թուրքիա կը ցնցուէր ներքին խռովութիւններով՝ կռուի մէջ էր Հարկատու Սերպիոյ հետ։

Քրիստոնեաներու դժգոհութեանց պատճառաւ Եւրոպայի անարգանքին առարկայ եղած և Ռուսիոյ սպառնալիքին տակ կը գտնուէր Ապդիւլ Անգլիան հաշտեցնել, անոր հաւատացնելով թէ անկեղծ փափաք մը ունի կատարութեան մէջ հիմնել ազատութիւն, արդարութիւն, հաւասարութիւն։ (խմբ. հիւմայուն 22 Դեկտ. 1876)

Համաժողովին ծանուցանելով այս մեծ աւետիսը արտ. գործոց նախարար Սաֆվէթ փաշա կ'ըսէր թէ սուլթանին կողմէ իր հպատակներուն չնորհուած իրաւունքները «չահ մը կ'ըլլային քաղաքաերթութեան և յառաջդիմութեան ուղիները լուսաւորելու համար»։

Սակայն այս չահին լոյսերուն տակն էր որ կատարուեցան Պաթումի չարդերը, ուրիշ վայրերու Թրքական սարսափները, որոնք Եւրոպիոյ սոսկում պատճառեցին։

Եւ այս ժամանակէն սկսաւ Եւրոպիոյ իրր փոխարինութիւն տուած այս հրախաղերուն տակ կոչ «Պերլինի Դահլիճ» մը, որ Ռուսիան կը մղէր մարտական որոշումներ առնելու։ Սակայն Պոլսոյ համաժողովը քիչ յետոյ լուծուեցաւ և Լօրտ Տերպի անգլիական կայացուցիչը անոր որոշումներուն մէջ տեսաւ Թուրքիոյ ինքնատյրողութիւնը մը։ Հիմնուած օրէնքով՝ սահմանադրութիւնը հակառակ որ իր 113րդ յօդուածը միապետի մը ձեռքին մէջ ահաւոր զէնք մը կը դառնայ։ Մեռեալ տառ մնաց։

Երեսուն տարի վերջ Թուրքիոյ հարցը նորէն օրակարգի վրայ կայ։ Բէվալի մէջ Անգլիոյ և Ռուսիոյ դէմ կարեւոր որոշումներ ձեռք կ'առնուին։ Այս անգամ ալ երեսուն տարի Թուրքերը, մէջտեղ կ'հանեն սահմանադրութիւնը։

Բացարձակ տէրերու պէս իշխելու համար երիտասարդ-Թուրքերը ոչնչին զոհել գահին բոլոր առանձնաշնորհումները 1876ի պահպանողական հիմնական օրէնքը ձեւափոխելին գերազատական նոյնիսկ ամկավար սահմանադրութեան մը։ Երրոր վերտահ հզան Մէհմէտ Ս.ի հրութեան, ձեռնարկեցին իրենց սահմանադրութեան կրկին փոփոխումին, անոր հակառակ կերպով։

Թրքական սահմանադրութիւնը անճանաչելի դարձած ըլլալով, Իթթիհատին կը թոյլատրեր միշտ մնալ իշխանութեան գլուխ, լծուելով Գերմանիոյ կառքին և գործելով ամենասոսկալի ոճիրներու։

Այսօր, նորէն կը ներկայանայ Թուրքիոյ հարցը։ Համաժողով մը կազմուելու վրայ է Բարիզի կամ Լօնտօնի մէջ։ Եւ պատմութեան մէկ յաւիտենական վերսկսումով նորէն կը խօսին Թրքական Սահմանադրութեան վերաքննութեան վրայ։ Թերևս, վազն ալ գօլշէն պիտի տեղեկանանք թէ, Թրքական երեսփոխ ժողովը Մուսթաֆա Քէմալի գործունէութեան այս պատուղը, կանխելով համաձայնականները քուէարկած է Օսմ. Սահմանադրութեան վերաքննութիւնը։

Եւ մինչէ այսօրուան իթթիհատականները պիտի փորձեն եւրոպան համոզել թէ իրենց նոր Սահմանադրութիւնը բաւական երաշխիքներ կուտայ Ն. վեհափառութեան անհատատարիմ հպատակներուն։

Ագգային Անցուդարձ

Աղգ. Հիւանդանոցի նուիրած են, Պ. Պ. Ցարութիւն Փափազեան 4 օխա գառնուկի միս, Կ. Պալապանեան 5 ոսկի, Վահան Զմիւռնակեանեան, պատէ ժամացոյց մը, Ալաքս Փափազեան թևի ժամացոյց մը։

— Տկն. Մարի Կիւլպէնկեան 10 ոսկի իւրհատգուցեալ մօր Տ. Սրբուհի Ապասեանի մահուան տարելիցի առթիւ։

— Այրի Տիկին Մարեամ Գ. Ղազերեանի մահուան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի կեդր. Որբանոցի կը նուիրեն Պ. Մաքսուտ Մերճանեան 10 և Պ. Վահէ Լազեան 5 օսմ. ոսկի (Գ. Ա.)

Տեղական Լուրեր

ԱԹԷՆԻՔԷն կը տեղեկացնեն թէ Իզմիրի մէջ Համալսարան մը պիտի հիմնուի, որուն ծախքը պիտի հոգայ կեսարացի յոյն վաճառական մը։ Այդ վաճառականը արդէն Պ. Վէնիզէլոսի արամադրութեան տակ թողած է կարևոր գումար մը։

ԲԻՐԷԱՒի Նաւահանգստի վարչութիւնը նաւապետներու ծանուցած է թէ, Տարտանէլի առջև ծփուն ականներ նշմարած են։

ԹՈՒՐՔ հևմատական նախարարը յանձնախումբ մը կազմակերպած է որ պաշտօն պիտի ունենայ պատերազմի պահուն ձեռք բերուած չահերուն վրայ հարկեր հաստատելու մասնագէտ պաշտօնեաներ, որոնք. այդ յանձնախումբին կողմէ ընտրուած են, պիտի քննեն ընկերութեանց և վաճառականներու տօմարները և պիտի որոշեն տուրքի գումարը։

Այս յանձնախումբին անդամներու թիւն է 15, որոնցմէ մաս մը պիտի ընայուի Մալիէէն և մաս մըն ալ օսմ. առևտրական սենեակներէն։

Մասնագէտ պաշտօնեաներու վճռած տուրքի սակն մասին եթէ թողունի ուզուի, ուղղակի պիտի դիմուի յանձնախումբին, որու տուած որոշումները վերջնական և անվերաքննելի են։

Ցանձնախմբին անդամներէն 3ը պիտի առնուի Մալիէէն, 3ը դատարաններու հանգստի կոչուած խորհրդականներէն և մնացածները պիտի առնուին օսմանեան առևտրական սենեակէն։

Հինէէն կարմիր Խաչը հոկտեմբեր ամսուայ իր գործունէութեան վիճակացոյցը կը հրատարակէ ոսմէ կը քաղենք հետեւեալները։

Հոկտ. ամսուայ մէջ հիւէէն կարմիր Խաչի հիւանդանոցին և զանազան մասնաճիւղերուն մէջ գարմանուած են 5017 յոյն, 287 թուրք 152 հրեայ, 196 հայ, 118 կաթոլիկ, ընդամէնն 5770 հիւանդներ։ Իսկ Այա-Եուանուի մասնաճիւղին մէջ գարմանուած 1410 յոյն, 8 իսլամ, 80 հրեայ, 28 հայ, 36 կաթոլիկ ընդամէնն 1512 հիւանդներ։

Գալաթիոյի հիւանդանոցին մէջ ամէն ազգէ հիւանդներ խնամուած են 1871 հոգի։ 159 կարօտ հիւանդներու բժշկական ձրի այցելութիւններ

եղած են։ Կատարուած են 192 քիմ-եական և մանրէաբանական վերլու-ծումներ, իսկ կարմիր Խաչի զանազան դեղարաններուն մէջ ձրի պատրաստ-ուած են 8312 դեղապիր։

ՀՐԱՒԷՐ ՀԱՅ ԱՐՀԵՍՏԱՒՈՐՆԵՐՈՒՆ

Իզմիրի հայ Արուեստաւորաց Մի-ութեան նախաձեռնութեամբ մօտերս պիտի սարքուի արուեստից և ճար-տարարուեստից ցուցահանդէս մը.—

Այժմէն հրաւէր կուղղուի վերոյիշ-եալ ճիւղերուն պատկանող տեղացի և չրջակայից Հայութեան, միութեան անդամ կամոչ, մասնակցելու այս խիստ օգտաշատ ձեռնարկին, որ կոչուած է ի վեր հանել, անցեալ ամէն ազէա-ներէն յետոյ տեղւոյս հայ աշխատա-ւորին յղացման ու ձեռարուեստին աստիճանաչափը.—

Մասնակցութեան պայմաններն են.—

1.— Իւրաքանչիւր ցուցադրողի թուականէս սկսեալ դրուած է երկք ամիս պայմանաժամ.—

2.— Ամէն մասնակցող ազատ է մէկ կամ առ նուազն երկու նախա-սիրուած աշխատութիւն ցուցադրել, պայմանաւ որ անոնք ըլլան խնամ-ուած ու կարենան ներկայացնել ցու-ցադրողին կարողութեան առաւելագոյն աստիճանաչափը.—

3.— Ամէն մասնակցող պարտաւոր է, թուականէս երկու ամսուն ան ըն-թացքին առ առաւելն, յայտնել մաս-նակցելու իր կամքը, և յղել զայն գրաւոր միութեանս նոր կեդրոնատե-ղին 27 Պաամահանէ Ճատէսի, և ուղղած ցուցահանդէսի յանձնաժողո-վոյ վաւերութիւն։

4.— Ծաւելուածական ծանօթու-թիւններ հետզհետէ պիտի ուղղուին չահագրգռողներուն մամլոյ միջոցաւ։

Սոյն ձեռնարկը, միաժամանակ կոչուած ըլլալով արձագանգ գտնել օ-տար չրջանակներու մէջ, ի մասնա-ւորի կը խնդրուի հայ հասարակութե-նէն, զայն իրը համարելով չը զլանայ իր բարոյական աչակցութիւնը երբ առ այս դիմումը ըլլայ։

ՎԱՐԶՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ Հ. Կ. ԽԱՉԻ

Հ. Կ. Խաչի վարչութիւնը չնոր-հակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները։

Տեղապահ Ս. Հայր	200
Մխիթարեանք	100
Տկք. Աչնան	500
Հայկանուշ Պօյաճեան	200
Իսկուհի Ադամաճեան	100
Գայիանէ Կիւմիւչեան	100
Մարի Առաքելեան	100
Վ. Նէվրուզեան	100
Ս. Մանուկեան	100
Մարի Միկեան	50
Տ. Փափազեան	50
Օրք. Նուարդ Սահակեան	100
Նազիկ հիւանդապահուհի	50
Վ. Արզուեան	50
Գ. Քալէա	250
Պ. Կ. Ստամպոլլուեան	25
Ոմանց կողմէ	105
Պ. Պերճ Սահաթճեան կօշիկի մեքե-նայ մը։	

ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ

Հ. Կ. ԽԱԶԻ ԻԶՄԻՐԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

Ապրիլ-Հոկտեմբեր

ՄՈՒՏՔ

Ջատկի առթիւ ծախուած քօքարա	22322
Սգահանդէսի նուէր	
«Զարթօնք»ի կողմէ	4675
Սինէմայի հասոյթ	21190
Ներկայացման հասոյթ	43737
Փարթաշէի ածկէն գոյացած	3320
Նուիրատուութիւններով	6200
Ջեռագործներու և գրքե-րու վճարկանութենէ գոյացած	9800
Բժշկարգարտութիւններով	56875
Կոտրելիքի մասնաճախէն	2735
Կէօզթէփէի	6900
Պանդային առնուած	40000
Գումար զրչ.	217754

— —

ԵԼՔ

Ջատկի ածկին քօքարդի ծախս	565
Սգահանդէսին քօքարդի ծախս	700
Սինեմայի տոմս և պաշտօնեա-ներու վարձք	1210
Ներկայացման ծախք	13375
Հանդէսներու ծախք	775
Գրենական պիտոյք	825
Տարազրեալ բարեսիրներու բազնիք, գող և պարման	1680
Հոգ. օրքանոցի գեղերու	775
Հիւանդ զինուորի մը	160
Ը կալոգրերու տպագրութիւն	800
Վիճակահանութեան գրուած պ՝ երու փոխարժէք	305
Հիւանդապահուհիներու նուէր	1500
Ջանազան ծախս	340
Առտնա զրկուած դեղ	6150
Սէվազ » »	9047
Խարբերդ » »	9047
Երեւան » »	40000
Պանքան գրուած	120200
Պատրաստ գրամ	10300
Դումար զրչ.	217754

Տօք. Գ. ԱՍԱՏԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՋՂԱՑԻՆ, ՄՑԱՑԻՆ և ՆՈՐՔԻՆ

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Նախկին շէֆ սր Ֆլինիգ մային հիւանդոցեանց եւ Ա. օգնական Լոզանի համալսարանի չղային հիւանդոցեանց գլի նիքներուն ։

Նախկին բժիշկ Լոզանի Bois de Cery նահանգային, մտաւին հիւանդանոցին և դարմա-նատան ։

Լոզանի համալսարանը աւարտելէ վերչ 5 տարի արուեստը կիրարկած է Ջուիցերիոյ մէջ։

Կը դարմանէ ամեն տեսակ չղային եւ ներ-քին հիւանդութիւններ ։

Հիւանդ կ՝ընդունի բացի կիր. օրերէ, ամեն օր ժամը 10-12 և 3էն 5։ Փինարը փողոց Թիւ 13 Շարնո Գաղ։

ՏՕՔ ԳԱԼԹԱՔՃԵԱՆ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷ ՎԿԱՅՈՒԱԾ ԵՒ ՌԱՔՐԻՔ ԿԱՑԱՐՈՒԼԱԳՈՐԾԱՒԱԾ

Մանկարարձ, կնախնամոյժ, եւ ներքին հիւանդութեանց մասնագէտ։

Ամէնուրեք և վերջին դրութեամբ դարմանում։ Հիւանդ կ՝ընդունի ամեն օր իր բնակարանը. Հայոց թաղ Բրէն-թան սրճարանին դիմացի փողոց Թիւ 4։ Իսկ կէսօրէն վերչ ժամը 2 5 Զարեհ Շնորհաւորի և Թաղախանէ Անատոլու ի դեղարաններըս։

Ագբաբաց՝ ձրի, չորեքչաբթի և չաբաթ օրերը. Կ. վ. 2—5 յիչեալ դեղարաններու մէջ

ՀԻԼՎԻՑԻՕ

ՀՐԴԵՀԻ ԶՈՒԻՑԵՐԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հաստատուած 1861ին

Անմիջական հատուցում վնասուց և նպաստաւոր պայմաններ

Ընդհ. Ներկայացուցիչ Իզմ

ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ ԵՂԲԱՐ

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

23 Նոյեմբեր 1919

ԱՄԵՐԻԿ· ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՆԵՐԸ

Մ.— Նահանգներն վերադառնալու համար Ամերիկեան պատուիրակները Դեկտեմբեր 15ին Պրեսթէ նաւ պիտի նստին։

ՅԻՇԱՏԱԿԱԳԻՐԸ ՄԵՐԺՈՒԱԾ

Ամերիկայի ներկայացին մէջ Մ. Լօյտ Ջիչատակագիրը 41ի դէմ 50 ձայնով մերժուած է։

ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ԲԱՆԱԿՆԵՐՈՒ

Փետրվարի բանակին ձախ թեւը կազմող 20 000է բազկացեալ կալիցիոյ բանակը իր սպանիրուն տեղ Ռուսական սպանիր կարգելու հաւանութիւն տըւած և Տէնիքէնի բանակին միացած է։

ՕՍՄ· ԳԵՐԻՆԵՐԸ

Եգիպտոսի մէջ գտնուող օսմ. գերիներէն 61 սպայ և 100է աւելի զինուոր Պոլիս վերադարձած հին։

ՋՕՐ· ԵՒՏԷՆԻՋ ԵՒ ԷՍՔՕՆԻԼ

Ջօր. Նուտէնիլի և Էսքիօնիլ կառավարութեան մէջև համաձայնութիւն մը գոյացած է։

ԸՆԴՀԱՐՈՒՄ ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ

Պերլինի մէջ ընկերվարականներու միջև բնդհարումներ տեղի ունեցած են և սահիկանութիւնն միջամտել ստիպուած է։ Վիրաւորեալ կայ։

ՄԱՃԱՌ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Մաճառ նախարարաց խորհուրդը չգրաւուած հողամասերու մէջ ազգային ժողովոյ ընտրութենէն հաւար 20 Դեկտեմբերին կատարուելու մասին որոշում տուած է։

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐԸ

Անգլիոյ դիւանագիտական չրջանակներն այժմէն սկսած են մտահոգուիլ այն հետեւանքներուն վրայ, որոնք պիտի կրնան յառաջ գալ Ամերիկեան ծե-րակոյտին դաշնագրին նկատմամբ բռնած ուղղութեամբ։

Կը կարծուի թէ այս ուղղութիւնը չպիտի կրնայ փոխել այն որոշումները որոնք ձեռք առնուած են Գերմանիոյ կայսեր և կերման սպայակոյտին գա-տավարութեան մասին։

ԱՆՈՒՅՇՈՑ ԵՏ Կ'ԴԱՌՆԱՑ

Անուշիօ որ Ֆիումէի վրայ արչաւանք մը կազմակերպած էր, Իտալական մատանաւով մը Զարա զօրք հանած, կ'տեղեկացուի որ Հռոմ վերադարձած է։

ՊԵԼՃԻԳԱՅԻ ՊԱՀԱՆՋՈՒՄԸ

Պելճիգայի կառավարութիւնն համամաղովին ծանուցագիր մը ներկայելով, Պելճիգայի մէջ պատերազմի միջոցին սմիրնիր գործող 1160 գերմաններու դա-տապարտութիւնն պահանջած է։

ԳԵՐ· ԺՈՂՈՎԸ ԵՒ ԼԵՀԵՐԸ

Գերագոյն ժողովը արեւելեան կալիցիոյ Լեհաստանի կցման մասին կարգ մը պատճառաբանութիւններ ժէջ տեղ զնդ Լեհ պատուիրակները ունկնդրու-թիւն ընդունած է։

ԱՆԴԼԻԱ ԵՒ ԵԳԻՊՏՈՍ

Մր. Պալֆուր հասարակաց խորհրդարանին մէջ յայտարարած է թէ՝ Սուե-ան և Սուէզի ջրանցքը անրաժանելի աւրդոյնութիւն մը կ'կազմեն, հետևա-բար անգլ. կառավարութիւնը ո՛չ Եգիպտոսի ո՛չ Սուտանի և ոչ ալ Սուէզի ջրանցքին վրայ ունեցած պատասխանատուութիւններէն չկրնար հրաժարիլ։

ՋԷԹԻ ԱՐԳԵԼՔԸ

Հելլէն կառավարութիւնը պարհնաւորման նախարարին հրամանով Ծուա-նատանէն օտար երկիրներ ձէթ արտադրելն արգիլած է։

ՊՕԼՇԷՎԻԿՔ ՇԱՐԺՈՒՄԸ

Լօնտոնէ կ'տեղեկացնեն թէ՝ Վրաստանի կառավարութիւնը պոլշեվիքական չարժումի մը առաջն առած է և 4000 պոլշեվիքներ բռնատարկուած հին։

Մ· ԳԼԷՄԱՆՍՕ ՊԱՇՏՕՆԻ ՎՐԱՅ

Թէև ըսուած էր որ Մ. Գլէմանսօ իր ծերութեան օրերն հանգիստ պիտի անցնէ. ոտկայն վերջին լուրեր կուգան հաւաստել թէ Մ. Գլէմանսօ հայրենի-քի չահերուն ծառայելու համար պիտի մնայ պաշտօնի վրայ։

ԳՈՐԾԱԴՈՒԻԼԸ ՎԻԺԱՆ

Գերմանիոյ մէջ հատանգակտորար տեղի պիտի ունենար գործադուլ մը զոր գլուխ են հակառակորդ կուսակցականներ, բայց կառավարութեան մի-ջոցներու չնորհիւ առաջքն առած է։

ԹՐՔԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ

Լօյտ Ճօրճ Թրքական հարցի մասին հետևեալն ըսած է. Թէ Անգլիա ան-կախ քաղաքականութիւն մը չկրնար ունենալ, անկատ իր պաշնակիցներէն։ Ամեն յապաղում Թուրք հարցի լո ծման, Թուրքիոյ ներքև պտնուած ազ-գերու դէմ անիրաւութիւն մըն է։

ՎԵՐՋԱՊԵՍ

Հասան այնիսան ատենէ իմ՛ եր անհամբերութեամբ սպասուած՝ տիեզերահռչակ **ԶԷՆԻԹ** *ժամացոյցները։*

ԿԸ ԾԱԽՈՒԻՆ՝

ՎԱՀԱՆ ՋՄԻՒՐՆԱԿԷՍԵԱՆԻ

վաճառատունը ի Զմիւռնիա Պէյտեփէ, թիւ 13 — 15։

Ընդհանուր ներկայացուցիչ իզմիրի, Գոնիայի, Պրուսայի, Ասիական ճահիճներուն եւ Արշիպելագոսի կղզիոց։

Կը ծախուին նաեւ ամեն տեսակ ժամագործներուն վրայ։

GLAXO FOOD

Կովու կաթ փոշիա՝ սքեսրիմիզ կատարեալ սնունդ ոյց ծերերու

հիւանդկախիներու

ապամիևողներու

Ընդունուած մեծ Բրիտանիոյ հիւանդանոցներուն մէջ։

Ծանծաղարարուած Անգլիական բոլոր բժշկական մարմիններո կողմէ։

Ընդհանուր Մթերանոց.—

ՏՐՕԿԸՐԻ ՍԱՆԹՐԱԼ ՏՕՐԻԱՆ ԼԹՏ.

ՊՕՂՈՍ ԿԱԿԱԶԵԱՆ

ՆՇԱՆԱԳԻՐ (ԱՆՍԼԷԶՆ)

Ամէն տեսակ լեզուներով և դպրերով։

Նաև տպակներու վրայ

վաղածանօթ ոյս վարպետը տարագրութենէ հասած քաղաքս գործի սկսած է, քէ ճաշակաւոր և քէ ժամն գիներով գոհացնելու պատրաստ յաճախորդները։ Փափաքողք դիմեն Եուսուֆի բասաժ, Գ. Մաթիկեանի տպարանն ուր կը գտնուի։

ՏՊԱՐԱՆ ՄԱՏԱՆԱԲԱՐԱՆ

ԼԻՍՆՈՒՄԱՓ ՎՃՏՔՆ

ՏՊԱՐԱՆԻՍ *մէջ կը տպագրուին գրքեր, գրքոյկներ, տետրակներ, յայտարարութիւններ, հարսանեկան հրաւիրագիրներ, զեկուցատոմսեր ու մահազդներ եւն.*

ՏՊԱՐԱՆԻՍ *մէջ կը տպուին նամականիներ, պահարաններ, հաշուեցուցակներ, ընկալագրեր, վերջապէս վաճառատան մը վերաբերեալ ամեն տեսակ տպագրական գործեր։*

ՏՊԱՐԱՆԻՍ *մէջ կը տպուին տեղեկագիրներ, երեկոյներու նամակ-հրաւիրագրեր տոմսակներ եւ վերջապէս տպագրական արհեստին վերաբերեալ ամեն տեսակ գործեր։*

Ամեն լեզուէ՝ ՀԱՑԵՐԷՆ, ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ, ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ, ՅՈՒՆԱՐԷՆ, ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ

ՏԵՍԱԿՆԵՐՈՒ ՊԷՏՊԻՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԲՈՂ ՏԵՍԱԿ ԴՈՒԶՆԻՐՈՎ

Մաքուր եւ խնամեալ գործ օրուան գիներու վրայ

Տպարանս բաց է առաւօտէ մինչեւ կէս գիշեր հանդրեւներու համար

ՎՃԱՐՄՈՒՆՔ ԿԱՆԽԻԿ

ԳՐՋԱԹԵՐԱՆԱՆ

Պ.

Պատիւ ունինք ձեզ ծանուցանելու թէ, մենք գործակալ կարգուած ենք տեղւոյս հրապարակին վրայ՝

ինքնաշարժ կառքերու լծոց. ընկերութեան, իր հրամանին տակ գործելով և ի վճակի ենք կատարել մեզի ուղղուած ամէն յանձնարարութիւնք՝ փոխադրող – կառքերու, ամէն կարգի ինքնաշարժերու, մակոյկներու, հրկրագործական մեքենաներու եւն.։

Լիայոյս ըլլալով որ, մեզ պիտի պատուէք ձեր յանձնարարութիւններով, հաճիք ընդունիլ մեր յարգանաց հաւաստին։

ՈՐԴԻՔ ՋԱՆԱՐՏԻ ԼԱՆՑԻ

ԱՌԺԱՄԵԱՑ ՀԱՍՑԷ՝

Լօֆալ Չօնիշեր, Մարիթիմա Իթալիանա գրասենեակներէ։

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կրակի դէմ.—

NATIONAL UNION SOCIETY LTD.
LONDON

CENTRAL INSURANCE CO. LTD.
LONDON

Ծովային.—

PHŒNIX ASSURANCE COMPANY LTD.
LIVERPOOL

Դիմել մանրամասնութեանց համար.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ
Լ.ԵԻ Լ. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ

ԹԷՈՏՈՐՈՍ ԲՍԱԽՆՈՒՏԻՍ

ՋՐԱՐՈՒԺԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ ԲԱՂՆԻՔՆԵՐ

Ջրաբուժութիւնը մորթը կը մաքրէ, արտաշնչութիւնը կը դիւրացնէ արեան չրջանը կը փութացնէ և մարմնոյն անգամալոյծ մասերուն ոյժ և առողջութիւն կը պարգեւէ։

Լոգանք ծծմբային } բիւմաթիզմի հմր.
» պարեզ }

տաք ու պաղտուչը կիներու և այրերու համար առողջութիւն է։

Ըէչիտիե ճատեսի նոր փառան դէմ ըընտըք փողոց թիւ 18-32։

Հազար ֆրանք տուժելու պատրաստ է, եթէ հաստատել յաջողին թէ վնասակար է առողջութեան համար տուչը։

ՕՆՆԻԿ Կ. ԹԱՊԷՈՍԵԱՆ

Մանաֆեր, Ռոսթիլ

ՑԱՆՁՆ Կ'ԱՌՆԷ

Ա.— Անկլօ—Սաքսոն գրութեամբ վեց ամսուան մէջ ուսուցանել ֆրանսերէն խօսակցութիւն։

Բ.— երեք ամսուան մէջ ֆրանսերէն առեւտրական թղթակցութիւն։

Կը խմբագրէ հայերէն և ֆրանսերէն նամականիներ և խնդրագրեր։

Կը կատարէ գրաւոր փոխադարձ հարազատ թարգմանութիւններ հայ. ֆրանս. և թրք. լեզուներով։

Հասցէ, Այա Տօրկի Քազ, Տիլվեր փողոց թիւ 18։

ԳՆԵԼ ԱՃԱՊԱՐՏԵՂԻ

ՄՕՐԿԷՆ ՔԱՈՒ
ԼԷՓՍԻՈՒՄ

ՕՆՆԻԿ ԹԱՊԷՈՍԵԱՆ (34)

Անկլօ - Սաքսոն

ԿՐԹԱԿԱՆ ԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՄԵՆՔ

Ջերմագին համբոյրներով, մետաքս ու քեհեզ հագուստներով, փայլուն կօչիկներով, քաղցրահամ չաքարիզէնով, արտայատուած սէրը, հասարակ, սովորական, նոյն իսկ անաստուն՝ ներէն չատերուն մատչելի սէր մըն է։ Մենէ պահանջուածը բոլորովին տարբեր հեռատես, հեռահաս սէրն է, նախատեսող նախապատրաստող սէրն է։ Մեզի պարտադրուածը գիտական սէրն է, որ մեր աչքերուն առջեւ կը պարզէ մեր հոգեհատորներուն իմացական, բարոյական, ֆիզիքական հրամայական պէտքերը, և կը մղէ մեզ աննախընթաց զոհողութիւններու։

Ափրիկէի հօքէյթներու, հիւսիսի լաքօններու, Ամերիկայի կարմրամորքերու, Ասիոյ թլփատուած վանտալներու սեփականութիւնն է այն սէրը որ կարճատես է կամ կոյր, որ այսօր միայն կը տեսնէ, որ վաղուան հոգը չունի, որուն համար կեանքը ուտելու հագնելու, պճնելու, վայելելու մէ միայն կը կայանայ։

Վա՛յ է մեզի եթէ չտարբերինք անոնցմէ, եթէ մանաւանդ չսիրենք մեր խաղացող կամ օրօրուող սերունդը, 20 րդ. դարու Շուէյտացի, Տանիմարքացի, Զուիցերիացի, Անգլիացի, Գերմանացի Ամերիկացի գիտակից ծնողաց սիրովը։

Հայ պատրիարքնե՛ր, հայ Առաջնորդնե՛ր, հայ դիւանագէտնե՛ր, հայ երեսփոխաննե՛ր, հայ Թաղականնե՛ր դուք որ Ձեր ափին մէջ ունիք ազգին ճակատագիրը, դուք որ հայ ցեղին ներկան ղեկավարելու և ապագան նախապատրաստելու խանդավառ փաստաբիրութիւններ ունիք ձեր կուրծքերուն տակ, թոյլ տուէք որ, խօսք առնեմ յանուն նոր սերունդի, յանուն ներարգանդային կեանքը ապրող հայ սաղմերու, յանուն նոյն իսկ հայ կոյսերու և երիտասարդներու մէջ ծրարուած միլիոնաւոր կեանքի սաղմերն, ապագան անոնց մէջն է, անոնց մէջն են ապագայ գեղակիրտ ճարտարապետը, հայ անմրցելի երգիչը, հայ բազմարդիւն գործարանատէրը, հայ մեծահարուստ առեւտրականը, հայ աշխարհակալ զօրավարը, հայ աննման նկարիչը, հայ կամպէթեան, հայ էմիլընը, հայ Սպքրատը նոյն իսկ հայ Քրիստոսը։

Այս բոլոր սիրելիր հանգամանքները բնազդի ձեւին տակ կուգան ապրիլ 2 — 15 տարիքներու չրջանին։

Հայ ուսուցչութեան միայն տուած է ապրեցնել համ մահեցնել զանոնք։

Լսեցէ՛ք, լսեցէ՛ք Հայ մատաղ սերնդին, անմեղ սերնդին, ճուացող սերնդին ազերասիր աղաղակը։

Անոնք ուսուցչանոցէ վկայեալ մանկապարտիզպանուհիներ կը խնդրեն Ձեզնէ։

Անոնք ուսուցչանոցէ վկայեալ նախակրթարանի երկու սեռէ ուսուցիչներ կուզեն Ձեզնէ։

Անոնք այնպիսի ուսուցիչներ կուզեն Ձեզնէ որ կարող ըլլան մշակելու իրենց աշխարհ բերած այնքան թանկագին և ճոխ ընդունակութիւնները և ձիրքերը։

Եթէ անկեղծ էք, եթէ հեռատես էք, եթէ ճշմարիտ դիւանագէտներ էք, եթէ իսկապէս կուզէք ծառայել Ձեր ազգին։

Շուտով, անվարան, գլուխն անցէք եւրոպական կամ Ամերիկեան ուսուցչանոցները երկու սեռէ հայ ուսուցիչներ ղրկելու կենսական, անյետաձգելի գործին։

Ներելի չէ ոչ վարանք, ոչ անտանդանք ոչ յետաձգում։ Անոնք Ձեր գաստիարակութիւնը կրնան ըլլալ։

Ապագայի տեսակէտով կուտ մ՛իսկ չեն արժեր Ձեր կոնդակները, Ձեր հոգեչունչ քարոզները, Ձեր խանդավառ ճառերը, Ձեր դիւանագիտական ճիղերն ու ճեռնարկները երբ այնքան աւազելիօրէն կ՛անտեսէք մանկավարժ ուսուցիչներ պատրաստելու ամենակենսական գործը։

Ապագայ սերունդը պիտի ուրանայ Ձեզ եթէ ներկայիս լրջօրէն, գիտակցօրէն չզբաղուիք իրմով, չնախապատրաստուիք անոր ապահովելու 20 րդ. դարուն պահանջած մշակոյթը։

Արագ և պէտքին համապատասխան միջոց և կարգադրութիւններ Ձեր անմահութիւնը պիտի չինեն, իսկ ձգձգումը անտարբերութիւնը, անէծք, միայն անէծք պիտի արժէ Ձեզ բոլորիդ։

ՎԵՐՋԱԲԱՆ

Թէ որքան լսելի կրնայ ըլլալ սոյն կոչը այն պաշտօնական մարմիններէն որոնց ուղղուած է, այդ մասին Թող ներուի ինձ կանխատես յայտնել իմ յոռի տեսութիւնս։

(Շարունակելի)